

Rola samorządu we wsparciu rozwoju przedsiębiorczości na przykładzie miasta Suwałk

Anna Późniak*

Streszczenie: W pierwszej części artykułu omówiono znaczenie przedsiębiorczości, której instytucjonalnym wymiarem jest powstawanie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw. Wskazano również podejmowane przez przedsiębiorstwa funkcje, które wpływają na konkurencyjność gospodarki oraz pobudzają jej wzrost. W kolejnej części artykułu opisano działania samorządu wspierające rozwój przedsiębiorczości. Zwrócono uwagę, że szansą dla rozwoju przedsiębiorczości w danych regionach kraju i dla kreowania rozwoju regionalnego opartego na przedsiębiorczości należy upatrywać w odpowiednio prowadzonej polityce władz lokalnych i regionalnych, szczególnie w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw. W ostatniej części artykułu opisano podejmowane przez władze miasta Suwałk działania, które są ukierunkowane na rozwój gospodarczy miasta i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. Wskazano inicjatywy, których celem jest wspieranie powstawania nowych i rozwoju już istniejących przedsiębiorstw. Powyższe inicjatywy zostały opisane w podziale na trzy grupy: zachęty inwestycyjne, ulgi podatkowe dla przedsiębiorców, inwestycje w infrastrukturę techniczną.

Słowa kluczowe: przedsiębiorczość, funkcje przedsiębiorstw, instrumenty wspierania przedsiębiorczości, parki naukowo-technologiczne, specjalne strefy ekonomiczne, inkubatory przedsiębiorczości

Wprowadzenie

Proces decentralizacji administracji publicznej w Polsce spowodował, że na władzach samorządów terytorialnych spoczywa odpowiedzialność nie tylko za wykonywanie usług, za które są odpowiedzialne, lecz także za rozwój lokalny i regionalny. Dlatego sprawy gospodarcze w coraz większym stopniu są centralnym punktem strategii realizowanej w skali lokalnej i regionalnej. Na wzrost gospodarczy mierzony PKB w głównej mierze ma wpływ rozwój przedsiębiorczości. Konieczne staje się zatem podejmowanie działań zmierzających do jej pobudzania i rozwoju.

Celem artykułu jest wskazanie działań podejmowanych przez samorząd miasta Suwałk w celu wsparcia rozwoju przedsiębiorczości. Powiaty i województwa samorządowe opierają budżety w głównej mierze na udziale w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych (Maciejuk 2011: 23). Dlatego oddziaływanie na lokalną przedsiębiorczość powinno stanowić priorytet lokalnej polityki rozwoju regionalnego podejmowanej przez władze samorządowe.

* mgr Anna Późniak – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach, Instytut Humanistyczno-Ekonomiczny, ul. Noniewicza 10, 16-400 Suwałki, e-mail: a.pozniak@pwsz.suwalki.pl

1. Rola przedsiębiorczości w gospodarce

Przedsiębiorczość przejawia się w głównej mierze w aktywnych, twórczych i innowacyjnych postawach ludzi w sferze ekonomicznej oraz pozaekonomicznej. Dla potrzeb niniejszego opracowania przedsiębiorczość będzie związana ze sferą ekonomiczną, w której instytucjonalnym wymiarem przedsiębiorczości jest powstawanie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (Fedan i in. 2009: 137).

Przedsiębiorstwa odgrywają ważną rolę w gospodarce oraz spełniają w niej wiele istotnych funkcji, przez co wpływają na konkurencyjność gospodarki oraz pobudzają jej wzrost. Funkcje podejmowane przez przedsiębiorstwa są następujące (Glinka, Gudkova 2011: 53–55):

- Wpływanie na kształt oraz funkcjonowanie rynku pracy. Przedsiębiorstwa czynią to na dwa sposoby. Po pierwsze, przedsiębiorcy tworzą nowe miejsca pracy dla siebie, swojej rodziny oraz zatrudnionych pracowników. Po drugie, wyznaczają i upowszechniają standardy dotyczące rynku pracy.
- Tworzenie możliwości pełniejszego wykorzystania istniejących zasobów oraz wpływanie na efektywność rynków. Dotyczy to głównie przedsiębiorstw, które nie mają możliwości tworzenia zasobów rezerwowych i w konsekwencji, aby móc przetrwać i się rozwijać, muszą w efektywny sposób wykorzystywać te zasoby, którymi dysponują. Dzięki istnieniu konkurencji na rynku przedsiębiorstwa przyczyniają się do optymalnego wykorzystania dostępnych zasobów.
- Tworzenie odpowiednich kombinacji czynników produkcji. Przedsiębiorstwa, które w pełni wykorzystują swoje zasoby, jednocześnie dążą do odpowiedniego połączenia z sobą czynników produkcji. Robią to w sposób tradycyjny lub szukają nowych sposobów, czyli innowacji. Przez takie działanie przedsiębiorcy wyznaczają kierunki, w których podąża rynek.
- Podejmowanie i akceptowanie ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej. Działalność współczesnych przedsiębiorstw jest związana z ciągłą niepewnością, ponieważ sytuacja na rynku powoduje, że coraz trudniej jest przewidzieć prawdopodobieństwo sukcesu podejmowanych działań. Mimo tego przedsiębiorcy podejmują ryzyko, licząc na opłacalność swoich decyzji. Inwestycja w nowe technologie pozwoli przedsiębiorcy na „odskoczenie” od konkurencji, wejście na nowy rynek przyniesie wzrost obrotów.
- Stymulowanie rozwoju lokalnego i pozytywne oddziaływanie na otoczenie. Działalność nawet jednego przedsiębiorstwa na danym obszarze może pozytywnie oddziaływać na lokalne środowisko społeczne i gospodarcze. Przedsiębiorstwo daje zatrudnienie ludności, pobudza powstawanie nowych firm, które będą z nim powiązane, przez co wpływa na aktywność miejscowej ludności. Często działalność jednego miejscowego lidera dostarcza impulsów rozwojowych dla całego regionu, szczególnie w sytuacji, gdy jego działalność jest wspierana przez lokalne władze samorządowe.
- Zapewnianie korzyści dla inwestorów. Przedsiębiorcy, którzy dążą do rozwoju swojej firmy, często w tym celu wykorzystują kapitał inwestorów. Jednocześnie działania stymulujące rozwój firmy zapewniają korzyści dla inwestorów. Należy podkreślić, że wielu przedsiębiorców, zwłaszcza w krótkim okresie, dąży do realizacji innych celów (np. społecznych lub ekologicznych) niż maksymalizacja materialnych korzyści inwestorów, co wpływa korzystnie na rozwój regionu.
- Kształtowanie elastyczności rynków. Przedsiębiorczość jest jednym z ważniejszych mechanizmów dostosowawczych rynku, ponieważ dzięki niej rynek może w miarę

szybko zareagować nawet na słabe sygnały popytowe. Przedsiębiorczość umożliwia szybką identyfikację nowych szans i umiejętne zorganizowanie zasobów w celu ich wykorzystania. Szybka identyfikacja szans i dostosowanie jednocześnie uelastycznia i stabilizuje rynek.

- Wpływanie na uelastyczenie struktur organizacji oraz wypracowywanie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i innowacji w obszarze zarządzania.
- Dodatni wpływ na rozwój gospodarczy. Powstawanie nowych i rozwój istniejących przedsiębiorstw przekłada się na tempo i kształt rozwoju całej gospodarki. Szczególną rolę w gospodarce odgrywają przedsiębiorstwa, które wprowadzają nowe rozwiązania, ponieważ generują jakościowe zmiany całego systemu.

W gospodarce regionu istotną rolę odgrywają przedsiębiorstwa zaliczane do sektora MSP. Liczba oraz potencjał małych i średnich przedsiębiorstw należą do miar oceny wzrostu gospodarczego danego regionu, a także kraju (Skowronek-Mielczarek 2007: 8). Stanowią także o sile konkurencyjności regionu lub odpowiednio kraju. Argumenty przytaczane w dyskusji nad znaczeniem MSP w gospodarce koncentrują się na zdolności tej grupy przedsiębiorstw do generowania nowych miejsc pracy, chociaż nie bez znaczenie pozostaje również udział małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu PKB i wartości dodanej brutto, nakładach inwestycyjnych i eksporcie (szerzej w: Gancarczyk 2010: 89–106). Należy podkreślić, że już pod koniec lat 70. ubiegłego stulecia rozwój MSP zaczęto traktować jako możliwy sposób na rozwiązanie problemów bezrobocia i spowolnienia wzrostu gospodarczego (Gancarczyk 2010: 129).

Firmy z sektora MSP odróżnia od pozostałych szybka reakcja zarówno na powstające potrzeby na rynku, jak i preferencje klientów. Jednocześnie firmy te mają bardzo dobre rozeznanie w sytuacji rynkowej i konkurencji (Laszuk, Paciorkiewicz 2011: 142). Jedną z głównych cech charakteryzującą działania małych i średnich przedsiębiorstw jest ciągle poszukiwanie niszy rynkowej dla prowadzenia działalności, w której istnieje mniejsza konkurencja ze strony dużych firm i można przez pewien okres konsumować wyższą marżę. Przedsiębiorstwa duże, które korzystają z efektu skali, zazwyczaj nie interesują się działalnością w niszy, a także usługami niestanowiącymi ich działalności podstawowej. Firmy te w dążeniu do podnoszenia efektywności i konkurencyjności często podejmują outsourcing poprzez wydzielenie nieefektywnych i mniej znaczących w działalności przedsiębiorstwa działań, zlecając ich realizowanie poza istniejącą organizacją (Zorska 2012: 21). W dużych przedsiębiorstwach częste są przypadki outsourcingu usług marketingowych, księgowych, transportowych, informatycznych i innych do małych firm zewnętrznych. Małe i średnie przedsiębiorstwa w powyżej wskazany sposób pełnią funkcję komplementarną w stosunku do firm dużych, co powoduje usprawnienie całej gospodarki (Kamińska 2011: 75).

Największą rolę małym i średnim przedsiębiorstwom należy przepisać w aktywizowaniu rozwoju lokalnego i regionalnego, co w głównej mierze wynika z ich większego niż w przypadku dużych przedsiębiorstw przywiązania do środowiska lokalnego oraz tworzenia sieci wzajemnych powiązań (Stepiński 2011: 110). Przedsiębiorstwa z sektora MSP, wykorzystując lokalne zasoby ludzkie, majątkowe i surowcowe, wpływają bezpośrednio na zmniejszenie bezrobocia na lokalnym rynku pracy, czego skutkiem jest podtrzymywanie gospodarczej oraz społecznej stabilizacji. Generowanie nowych miejsc pracy przez MSP nabiera szczególnego znaczenia w obliczu natężenia dążenia firm do wzrostu wydajności pracy przez stosowanie nowoczesnych technologii, które eliminują potrzebę ludzkiej pracy. Małe i średnie przedsiębiorstwa wpływają również na styl i jakość życia właścicieli i pracowników firm, a w konsekwencji prowadzą do wzrostu zamożności całego społeczeństwa w regionie. Panu-

jący klimat przedsiębiorczości w regionie jest czynnikiem pobudzającym aktywność ludności do uruchamiania nowych przedsięwzięć, które przyczyniają się do poprawy poziomu i warunków życia całej lokalnej społeczności (Kamińska 2011: 75).

2. Działania samorządu wspierające rozwój przedsiębiorczości

Przedsiębiorczość wymaga odpowiedniej stymulacji poprzez tworzenie warunków sprzyjających do pojawienia się chęci do podejmowania działalności gospodarczej, a następnie skłaniających do jej rozpoczynania i prowadzenia (Kuciński 2010: 18). Polska nie jest krajem, w którym istnieją warunki sprzyjające ujawnianiu się podstaw przedsiębiorczych oraz zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, zwłaszcza w odniesieniu do przedsiębiorstw małych i średnich. Taki stan rzeczy jest konsekwencją braku zrozumienia przez władzę publiczną tego, że polityka i administracja pełnią funkcję służebną wobec gospodarki i przedsiębiorstw, a nie odwrotnie (Kuciński 2010: 25).

Badania prowadzone wśród przedsiębiorców wskazują, że głównymi czynnikami determinującymi rozwój przedsiębiorstw są odpowiednio wykwalifikowani pracownicy, możliwość wykorzystania najnowszych technologii, niskie podatki oraz łatwy dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania. Dostęp do wskazanych zasobów jest czynnikiem leżącym poza wpływem przedsiębiorstw. Często łatwość ich pozyskania jest uzależniona od konkurencyjności danego regionu. Dlatego duże znaczenie w rozwoju przedsiębiorczości mają działania lokalnej administracji publicznej, szczególnie w obszarach wpływających na koszty lub finansowanie działalności przedsiębiorstw. Działania te wpływają bezpośrednio na korzyści osiągane przez przedsiębiorstwa, a pośrednio na poziom życia ludności pracującej w lokalnych firmach (Laszuk, Paciorkiewicz 2011: 142, 144).

Szans dla rozwoju przedsiębiorczości w danych regionach kraju i dla kreowania rozwoju regionalnego na podstawie tej przedsiębiorczości należy upatrywać w odpowiednio prowadzonej polityce władz lokalnych i regionalnych, zwłaszcza w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw. Polityka powinna być realizowana przy użyciu specjalnych instrumentów wspierania przedsiębiorczości regionalnej oraz poprzez podejmowanie inwestycji poprawiających warunki funkcjonowania sektora MSP. Priorytetowym zadaniem inwestycyjnym wspierającym rozwój aktywności gospodarczej na obszarze lokalny jest: zapewnienie nowoczesnego zaplecza infrastrukturalnego (Kamińska 2011: 76), które będzie ułatwiała podejmowanie, prowadzenie oraz rozszerzanie działalności gospodarczej; rozwój biznesu poprzez pobudzanie wzrostu zapotrzebowania na kadre pracowniczą, przyciąganie biznesu z zewnątrz, rozwijanie istniejącego biznesu, popieranie innowacyjności; rozwój kapitału ludzkiego poprzez poprawę kwalifikacji lokalnej siły roboczej, dzięki czemu staje się atrakcyjniejsza dla przedsięwzięć wymagających wysoko wykwalifikowanych pracowników (Szewczuk 2011: 139).

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości należy do priorytetów Unii Europejskiej oraz polskiego rządu. Wśród programów i inicjatyw, których celem jest wspieranie powstawania nowych i rozwoju już istniejących przedsiębiorstw, możemy wyróżnić (Glinka, Gudkova 2011: 53–55; Osiński 2008: 36):

- Ulgi dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.
- Inicjatywy edukacyjne, które zmierzają do rozpowszechnienia idei przedsiębiorczości, budowania atmosfery sprzyjającej działaniom przedsiębiorczym oraz pogłębiania wiedzy na temat podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Powyżej

wskazane inicjatywy edukacyjne mogą być podejmowane jako edukacja z zakresu przedsiębiorczości na poziomie średnim i wyższym, działania informacyjne oraz edukacyjno-szkoleniowe.

- Działania związane z finansowaniem tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw. Działania te obejmują przede wszystkim tworzenie systemu poręczeń dla przedsiębiorców oraz dystrybuowanie środków unijnych dla osób, które chcą uruchomić działalność gospodarczą, bądź przedsiębiorców, którzy chcą zainwestować w rozwój i innowacyjność prowadzonej działalności.
- Działania promocyjno-organizacyjne mające na celu zapewnienie przedsiębiorcom pełnej informacji o warunkach prowadzenia działalności gospodarczej oraz ułatwienie w załatwieniu formalności przy jej zakładaniu. Dodatkowo do zadań jednostek samorządu terytorialnego powinno należeć aktywne promowanie przedsiębiorstw funkcjonujących w jego obrębie.
- Działania o charakterze pomocy publicznej, których celem jest bezpośrednio lub pośrednio przysporzenie wybranym przedsiębiorstwom korzyści finansowych, stawiających te przedsiębiorstwa w pozycji uprzywilejowanej w stosunku do konkurentów.
- Wspieranie rozpoczęcia oraz pierwszych etapów rozwoju przedsięwzięć gospodarczych, które jest oferowane przez inkubatory przedsiębiorczości.

Dla kreowania przedsiębiorczości w regionie nie bez znaczenie pozostaje obecność sprawnie funkcjonujących instytucji lokalnych wspierających podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Do instytucji wspierających lokalną i regionalną przedsiębiorczość należy zaliczyć parki technologiczne i naukowo-technologiczne, strefy przedsiębiorczości (specjalne strefy ekonomiczne) i inkubatory przedsiębiorczości. Głównym celem powoływania tych instytucji jest tworzenie odpowiednich warunków dla potencjalnych inwestorów (Kogut-Jaworska 2011: 197).

Parki technologiczne i naukowo-technologiczne to przykład jednego z bardziej skutecznych narzędzi wspierania rozwoju przedsiębiorczości w regionie, ponieważ są tworzone pod kątem zaspokojenia konkretnych potrzeb regionu w celu wdrażania i dyfuzji nowych technologii i innowacji. Związany z ich działalnością transfer technologii i działalność innowacyjna stanowią istotne czynniki stymulacji rozwoju współczesnej gospodarki i życia społecznego. Parki naukowe i naukowo-technologiczne oferują przedsiębiorstwom korzystającym z nowoczesnych technologii usługi z zakresu doradztwa w obszarze tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw, transferu technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje, tworzenia korzystnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej dzięki możliwości korzystania z nieruchomości i infrastruktury technologicznej na zasadach umownych (Piecuch 2010: 144–145).

Specjalne strefy ekonomiczne są narzędziem polityki ekonomicznej w zakresie rozwoju określonych branż i sektorów gospodarki, przez co wspomagają rozwój gospodarczy kraju oraz wspierają rozwój gospodarczy regionów. Zadaniem specjalnych stref ekonomicznym jest realizacja jednego z następujących celów: rozwój określonych dziedzin działalności gospodarczej, rozwój nowoczesnych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz ich wykorzystanie w gospodarce narodowej, rozwój eksportu towarów i usług, zwiększenie konkurencyjności towarów i usług oferowanych na rynku, zagospodarowanie majątku przemysłowego i infrastruktury gospodarczej, tworzenie nowych miejsc pracy, zagospodarowanie niewykorzystywanych zasobów naturalnych z zachowaniem zasad równowagi ekologicznej (Pastusiak 2011: 193).

Inkubatory przedsiębiorczości są inicjatywą mającą za zadanie wsparcie firm w początkowej fazie ich działalności. Celem inkubatorów jest tworzenie małych firm, a następnie udzielanie im pomocy w usamodzielnieniu się na rynku. Cele są realizowane poprzez dostarczanie powierzchni dla prowadzonej działalności gospodarczej, usługi wspierające biznes, doradztwo ekonomiczne, prawne, finansowe, patentowe itd., pomoc w pozyskaniu potrzebnych środków finansowych, tworzenie klimatu sprzyjającego podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej oraz realizacji przedsięwzięć innowacyjnych, kontakty z instytucjami naukowymi i ocenę podejmowanych przedsięwzięć innowacyjnych (Pławgo 2007: 318–319).

3. Działania samorządu miasta Suwałk we wsparciu przedsiębiorczości

Działania podejmowane przez władze lokalne miasta Suwałk są ukierunkowane na rozwój gospodarczy miasta. Z uwagi na mieszkańców, a w szczególności na inwestorów, cały czas podejmuje się wysiłki w kierunku rozbudowy infrastruktury oraz tworzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Opracowane dotąd plany obejmują głównie obszary zabudowy mieszkaniowej oraz tereny atrakcyjne pod względem inwestycyjnym.

Za główne atuty miasta Suwałk pod względem inwestycyjnym należy uznać:

- korzystne położenie geograficzne miasta w pobliżu granic z Litwą, Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej i Białorusią oraz na ważnych szlakach komunikacyjnych – z Berlina przez Warszawę do Sankt Petersburga oraz z Warszawy do Helsinek;
- atrakcyjną ofertę inwestycyjną w postaci uzbrojonych terenów przemysłowych Suwałskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej;
- funkcjonowanie Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód sp. z o.o., który dysponuje atrakcyjnymi i uzbrojonymi terenami inwestycyjnymi wyróżnionymi w konkursie „Grunt na medal” organizowanym przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych za najlepsze tereny inwestycyjne w województwie podlaskim;
- dostęp do atrakcyjnych terenów Agencji Nieruchomości Rolnych wyróżnionych w konkursie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych jako najlepszych terenów inwestycyjnych w województwie podlaskim;
- ulgi i zwolnienia oferowane dla przedsiębiorców;
- proinwestycyjną politykę władz miasta, która opiera się na skutecznym pozyskiwaniu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na różnego typu inwestycje infrastrukturalne;
- ambitne plany dalszego rozwoju Suwałk jako miasta zrównoważonego rozwoju o wrażliwej randze w regionie i kraju, które jest zainteresowane i otwarte na współpracę międzynarodową, miasta dbającego o stałą poprawę warunków życia mieszkańców, sprzyjającego rozwojowi innowacyjne gospodarki i usług o znaczeniu ponadlokalnym przy wykorzystaniu warunków środowiska naturalnego;
- wykształconą i stosunkowo tanią siłę roboczą;
- bogatą ofertę technicznych kierunków kształcenia suwałskich szkół średnich i wyższych;
- otwartość i przyjazne nastawienie władz miasta wobec potencjalnych inwestorów.

Działania władz Suwałk wspierające rozwoju przedsiębiorczości można uporządkować w trzech grupach:

1. Zachęty inwestycyjne.
2. Ulgi podatkowe dla przedsiębiorców.
3. Infrastruktura techniczna.

Zachęty inwestycyjne proponowane przez samorząd miasta Suwałk są związane z działalnością dwóch instytucji: Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód oraz Suwałskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Park jest przedsięwzięciem zainicjowanym przez władze Suwałk w 2004 r., jego celem jest aktywizacja gospodarcza regionu poprzez wspieranie lokalnego i regionalnego środowiska innowacyjnego nastawionego na rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie bazy materiałowej, technologicznej i naukowo-badawczej. Misją Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach jest zwiększenie spójności społeczno-gospodarczej i rozwój ekonomiczny makroregionu Polski Północno-Wschodniej, a co za tym idzie – również województwa podlaskiego. Realizacja powyższej misji odbywa się poprzez wspieranie przedsiębiorczości opartej na wiedzy zorientowanej na zaawansowane technologie i wykorzystanie możliwości współpracy krajowej i międzynarodowej. Oferta Parku jest skierowana przede wszystkim do firm innowacyjnych działających w obszarze zaawansowanych technologii, a w szczególności do firm działających w obszarach:

- technologii systemów informatycznych i sieci telekomunikacyjnych;
- elektroniki;
- technologii inżynierii materiałowej;
- technologii ochrony zdrowia i inżynierii medycznej;
- technologii związanych z ochroną środowiska i wykorzystaniem odnawialnych i niekonwencjonalnych źródeł energii;
- automatyki, aparatury pomiarowej i laboratoryjnej;
- mechaniki precyzyjnej.

Suwałska Specjalna Strefa rozpoczęła działalność w 1996 r. W jej skład wchodzi sześć wydzielonych obszarów na terenie Suwałk, Ełku, Gołdapi, Grajewy, Białegostoku oraz Małkini, na których przedsiębiorcy prowadzą działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach. Strefa oddaje do dyspozycji inwestorów tereny przemysłowe wyposażone w pełną infrastrukturę techniczną i mające miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Podstrefa Suwałki jest nowoczesną dzielnicą przemysłową zlokalizowaną na obrzeżach miasta.

Przewagę konkurencyjną SSSE zapewnia kilka istotnych czynników stanowiących duże wsparcie dla przedsiębiorstw. Po pierwsze, atrakcyjna lokalizacja w regionie pełniącym funkcję pomostu pomiędzy Europą Zachodnią a Wschodnią, co otwiera przed suwałskimi przedsiębiorstwami ogromne możliwości zaistnienia na chłonnych rynkach wschodnich. Po drugie, tereny przemysłowe przygotowane do rozpoczęcia działalności gospodarczej. Suwałska Specjalna Strefa Ekonomiczna oferuje do sprzedaży przedsiębiorcom grunty w konkurencyjnych cenach, wyposażone w pełną infrastrukturę techniczną, które są sprzedawane na własność. Po trzecie, wykwalifikowani pracownicy. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w strefie mogą korzystać z potencjału młodych, dobrze wykształconych pracowników. Jednocześnie, koszty pracy należą do jednych z najniższych w kraju. Po czwarte, duże możliwości kooperacji. Na obszarze Suwałskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej funkcjonują otwarte na współpracę przedsiębiorstwa działające w wielu branżach. Po piąte, rozwinięta infrastruktura okołobiznesowa. W regionie placówki mają liczne banki, towarzystwa ubezpieczeniowe, biura doradztwa prawnego, finansowego itd. Silną stroną regionu jest rozwi-

nięta baza turystyczna. Po szóste, przyjazny samorząd. Lokalne władze traktują priorytetowo rozwój przedsiębiorczości. Urzędy administracji samorządowej tworzą przyjazny klimat dla inwestorów. Po siódme, profesjonalna i życzliwa obsługa inwestora. Pracownicy SSSE udzielają przedsiębiorcom pełnej i fachowej pomocy na każdym etapie realizacji przedsięwzięcia.

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą na terenie SSSE korzystają z pomocy publicznej przyznanej w formie zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych lub osób fizycznych, przy czym zwolnienia podatkowe przysługują wyłącznie z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. Pomoc publiczna jest przyznawana z tytułu nowej inwestycji lub utworzenia nowych miejsc pracy. Przedsiębiorcy uzyskują wsparcie aż do wyczerpania pełnej kwoty należnej pomocy publicznej, jednak nie dłużej niż do końca funkcjonowania Strefy. Poziom pomocy publicznej w SSSE wynosi 70% dla małych przedsiębiorstw, 60% dla średnich przedsiębiorstw i 50% dla dużych przedsiębiorstw.

Warunkiem otrzymania pomocy publicznej w związku z działalnością gospodarczą i posiadanym zezwoleniem w ramach SSSE jest: inwestycja na poziomie minimum 100 tys. euro, utrzymanie inwestycji w regionie przez okres nie krótszy niż pięć lat od zakończenia całej inwestycji (trzy lata dla MSP), utrzymywanie poziomu zatrudnienia przez okres minimum pięciu lat (trzy lata dla MSP), udział środków własnych w wysokości co najmniej 25% całkowitych kosztów inwestycji.

Przedsiębiorstwa tworzące nowe miejsca pracy związane z inwestycjami początkowymi na terenie miasta Suwałk mogą liczyć na ulgi podatkowe w podatku od nieruchomości. Zwolnienie od podatku od nieruchomości przysługuje na okres dwóch lub czterech lat. Zwolnienie na okres dwóch lat przysługuje w przypadku oddania inwestycji początkowej do użytkowania w roku podatkowym 2012, 2013 bez wymogu wdrożenia nowych technologii; utworzenia minimum pięciu nowych miejsc pracy na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż na 12 miesięcy, w terminie nie później niż do końca roku kalendarzowego poprzedzającego rok powstania obowiązku podatkowego. Zwolnienie na okres czterech lat przysługuje w przypadku oddania inwestycji początkowej do użytkowania w roku podatkowym 2012, 2013 przy jednoczesnym wdrożeniu nowych technologii; utworzenia minimum pięciu nowych miejsc pracy na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż na 12 miesięcy, w terminie nie później niż do końca roku kalendarzowego poprzedzającego rok powstania obowiązku podatkowego. Warunkiem skorzystania z powyższych zwolnień jest utrzymanie nowych miejsc pracy przez okres zwolnienia; prowadzenie działalności gospodarczej przez okres zwolnienia na całej nieruchomości przez podatnika podatku od nieruchomości; prowadzenie działalności gospodarczej przez okres trzech lat na całej nieruchomości, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu ustania okresu zwolnienia.

Miasto Suwałki podejmuje również działania mające na celu unowocześnienie infrastruktury technicznej. Sieci energetyczna, ciepłownicza, gazowa oraz wodno-kanalizacyjna są systematycznie modernizowane i rozbudowywane w miarę rozwoju miasta i zgonie z potrzebami jego mieszkańców oraz inwestorów.

Podsumowanie

Rozwój przedsiębiorczości jest konieczny dla zapewnienia wzrostu gospodarczego. Jednocześnie prężne funkcjonowanie przedsiębiorstw stanowi o sile konkurencyjności danego regionu. Konieczne stają się zatem podejmowanie odpowiednich działań na rzecz tworzenia sprzyjających warunków do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także działań wspierających rozwój już istniejących przedsiębiorstw. Odpowiedzialność za realizację powyższych działań spada w głównej mierze na władze samorządowe.

Władze Suwałk ukierunkowują swoją politykę na rozwój gospodarczy, wykorzystując do tego celu atuty inwestycyjne miasta i jego korzystne położenie blisko granicy z Rosją, Litwą i Białorusią. Samorząd miasta Suwałk stosuje wiele narzędzi zachęcających inwestorów do podejmowania i prowadzenia działalności na terenie miasta. Wśród narzędzi wspierających rozwój przedsiębiorczości najlepiej sprawdzają się przedsięwzięcia: Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód oraz Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna. Nie bez znaczenia dla przedsiębiorców są również ulgi podatkowe.

Literatura

- Fedan R., Kaliszczak L., Grzebyk M. (2009), *Przedsiębiorczość w procesie rozwoju regionu podkarpackiego*, w: *Możliwości i bariery rozwoju regionu*, red. A. Czudec, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów.
- Gancarczyk M. (2010), *Wsparcie publiczne dla MSP. Podstawy teoretyczne a praktyka gospodarcza*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Glinka B., Gudkova S. (2011), *Przedsiębiorczość*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa.
- Kamińska A. (2011), *Regionalne determinanty rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw*, Difin, Warszawa.
- Kogut-Jaworska M. (2011), *Instrumenty pobudzania rozwoju gospodarczego na obszarach lokalnych*, w: A. Szewczuk, M. Kogut-Jaorska, M. Ziolo, *Rozwój lokalny i regionalny. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Kuciński K. (2010), *Regionalna perspektywa przedsiębiorczości*, w: *Przedsiębiorczość a rozwój regionalny w Polsce*, red. K. Kuciński, Difin, Warszawa.
- Laszuk M., Paciorkiewicz Z. (2011), *Czynniki i bariery przedsiębiorczości w gospodarce regionalnej i lokalnej*, w: *Gospodarka regionalna i lokalna w Polsce. Czynniki i bariery*, red. Z. Strzelecki, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.
- Maciejuk M., *Fundusze unijne w finansowaniu działań jednostek samorządowych na Dolnym Śląsku*, w: *Gospodarka lokalna w teorii i praktyce*, red. R. Brol, A. Sztando, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław.
- Osiński J. (2008), *Administracja publiczna a gospodarka regionalna i lokalna*, w: *Gospodarka regionalna i lokalna*, red. Z. Strzelecki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Pastusiak R. (2011), *Specjalne Strefy Ekonomiczne jako stymulator rozwoju gospodarczego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Piecuch T. (2010), *Przedsiębiorczość. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Plawgo B. (2007), *Instytucje wsparcia biznesu*, w: *Potencjał rozwoju regionalnego – województwo podlaskie*, red. B. Plawgo, Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr, Białystok.
- Skowronek-Mielczarek A. (2007), *Małe i średnie przedsiębiorstwa. Źródła finansowania*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Stępiński B. (2011), *Małe i średnie przedsiębiorstwa jako beneficjenci bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego funduszy strukturalnych*, w: *Gospodarka lokalna w teorii i praktyce*, red. R. Brol, A. Sztando, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław.

Szewczuk A. (2011), *Filozofia i praktyka zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym*, w: A. Szewczuk, M. Kogut-Jaorska, M. Ziolo, *Rozwój lokalny i regionalny. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.

Zorska A. (2012), *Outsourcing i offshoring w ujęciu paradygmatu DLE*, „Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie” nr 4.

THE ROLE OF THE REGIONAL GOVERNMENT IN THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP ON THE EXAMPLE OF THE CITY OF SUWALKI

Abstract: In the first part of the article the importance of entrepreneurship has been discussed, whose institutional dimension is the creation and development of small and medium-sized enterprises. The article also identifies the features which affect the competitiveness of the economy and stimulate its growth provided that they are recognised by companies. The next section describes the actions of local government which support the development of entrepreneurship. It was noted that the policies of regional and local authorities are responsible for creating the opportunities for the development of entrepreneurship in the regions of the country particularly in relation to small and medium-sized enterprises. The last part of the article describes the actions taken by the local authorities of the city of Suwalki, which are focused on the economic development of the city and support the development of entrepreneurship. There are some initiatives, whose aim is to encourage the creation of new businesses and the development of existing ones. These initiatives are described in three groups: investment incentives, tax relieves for businesses, and investments in technical infrastructure.

Keywords: entrepreneurship, functions of enterprises, instruments of encourage entrepreneurship, scientific-technological parks, enterprise zones, business incubators

Translated by Beata Szczecina